

Gebiedsprogramma Holland Rijnland SGB 2005-2007

**Holland Rijnland ism Provincie Zuid-Holland
Concept- versie 29 november 2004
Auteur: W.S. Moes**

Inhoud

0. Inleiding

1. Gebiedsplan

- Gebiedsproblematiek
- Thema's, lange termijn doelen en operationele doelen

2. Uitvoeringsprogramma 2005 - 2007

- Bijlage :*
- 1 kaart gebiedsbegrenzing en landschappelijke eenheden*
 - 2. Tabel 2 Uitvoeringsprogramma Holland Rijnland 2005 met doorkijk naar 2006-2007*

0. Inleiding

Voor u ligt het gebiedsprogramma Holland Rijnland. Het gebiedsprogramma Holland Rijnland bestaat uit twee onderdelen:

1. het gebiedsplan
2. het uitvoeringsprogramma

Het gebiedsplan schetst het beleidsmatige kader van Holland Rijnland waarbinnen de projecten passen. In het uitvoeringsprogramma worden deze projecten vervolgens geprogrammeerd.

ILG

Het gebiedsprogramma hebben de regio Holland Rijnland en de provincie Zuid-Holland in het kader van de Subsidieregeling Gebiedsgericht Beleid (SGB) gezamenlijk opgesteld voor de periode vanaf 2005 tot aan de invoering van het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG). Vanaf 2007 zal namelijk, volgens de huidige planning, het ILG worden ingevoerd die alle bestaande subsidieregelingen voor het landelijk gebied zal bundelen. Ook het SGB-gebiedsprogramma zal in het ILG worden opgenomen.

Kenmerken van het ILG zijn onder andere:

- bundeling van de huidige versnipperde budgetten (waaronder het SGB) naar een 'flexibeler' in te zetten totaal budget
- uitvoering geschiedt aan de hand van meerjarenprogramma's (7 jaar)
- realisatie van rijksdoelen via meerjarenconvenanten met provincies
- provincies werken gebiedsgericht aan de realisatie van afgesproken doelen
- provincies gaan regie voeren over activiteiten van andere gebiedspartners

De door LNV beoogde programmatische manier van werken en sturing heeft grote consequenties en implicaties voor de huidige manier van werken van de provincie Zuid-Holland en in het verlengde daarvan voor Holland Rijnland. Het hele proces van programmering, contractering, uitvoering, monitoring en verantwoording zal vanaf 2007 gericht zijn op het bereiken van de doelen en het in samenhang managen van projecten/activiteiten (plus de verantwoording van de provincie/regio aan de doelen van het Rijk)

Zover is het op dit moment nog niet. De Duin- en Bollenstreek heeft een SGB-gebiedsprogramma dat eind van dit jaar afloopt, de Leidse Regio heeft tot op heden nog geen SGB-gebiedsprogramma gehad. Deze Regeling Subsidie Gebiedsgericht Beleid stimuleert een gebiedsgerichte benadering en subsidieert op basis van meetbare doelen. Deze aanpak vertoont op dit moment al veel overeenkomsten met het in voorbereiding zijnde ILG. Het SGB-gebiedsprogramma Holland Rijnland anticipeert dus al op de komst van het ILG. Met het oog op deze op stapel staande veranderingen is gekozen om het SGB gebiedsprogramma Holland Rijnland efficiënt en gebruikersvriendelijk op te stellen.

Gebiedscan Natuur & Landschap

In het project Gebiedscan Natuur en Landschap van het Uitvoeringsprogramma 2004 (UP 2004-01) is door de provincie en de regio gezamenlijk een overzicht gemaakt van alle lopende projecten binnen het gebied Holland Rijnland, teneinde deze te koppelen aan operationele doelen. Hiermee is een eerste aanzet voor een sturingsmodel gemaakt.

De uitkomsten van de Gebiedscan Natuur en Landschap zijn meegenomen bij het opstellen van het SGB gebiedsprogramma.

De gebiedscan beoogt een gebiedsdekkend programma te zijn met doelen op het gebied van natuur, landschap, cultuurhistorie, vitale landbouw, recreatie & GIOS en water. Als einddoel staat voor ogen om een meer robuust, samenhangend en gevarieerd Groen-Blauw raamwerk in Holland Rijnland te realiseren. Deze doelstelling sluit aan bij regio-overstijgende opgaven op bijvoorbeeld provinciaal- en Zuidvleugel niveau. Het SGB-gebiedsprogramma met als achtergronddocument de gebiedscan kunnen tezamen worden gezien als het groeidocument richting de implementatie van het Investeringsbudget Landelijk Gebied voor de regio Holland Rijnland. Binnen het SGB gebiedsprogramma zal het ILG dan ook steeds nadrukkelijk in beeld zijn.

Proces SGB

De provincie heeft Holland Rijnland gekozen omdat dit gebied voldoet aan de criteria voor gebiedsselectie van de SGB en omdat belang wordt gehecht aan het geven van een extra uitvoeringsimpuls aan het natuur- en landschapsbeleid van een recentelijk gefuseerde regio (oktober 2004). De komende maanden zal dit programma op tekst en verdere nodige verbeteringen worden aangepast. De ervaring met de SGB-regeling tot nu toe leert dat het veel inspanning kost om doelen en activiteiten uit bestaande beleidsstukken in goed overleg met de streek uit te werken naar concrete projecten. Hiervoor zullen zowel de regio als de provincie tijd ter beschikking stellen. Voorts zal dit programma aan het eind van 2005 worden geëvalueerd en aangepast aan de recente ontwikkelingen zowel binnen de regio (Natuur & Landschapsbeleid, Zuidvleugel, Offensief van Teylingen, Duivenvoordecorridor etc.) als buiten de regio (ontwikkelingen ILG en criteria SGB).

1. Gebiedsplan

Het gebied Holland Rijnland kenmerkt zich als een gebied met een samenhangende en meervoudige problematiek op het gebied van wonen, werken, landbouw, natuur, water (waaronder drinkwatervoorziening), recreatie & toerisme, milieu.

Holland Rijnland vormt een uniek landschap met waardevolle natuur- en cultuurelementen binnen de westflank van de Randstad, strategisch gelegen tussen Amsterdam en Den Haag. Op korte afstand van elkaar treft men zee, strand en duinen, zanderijlandschap, strandwallen en strandvlakten, het plassen- en veenweidegebied, de droogmakerijen en het estuarium gebied langs de Oude Rijn.

Het gebied heeft een open, mooi en gevarieerd landschap met een afwisseling van natuur en cultuur: historische binnenstad (Leiden), de duinen, de bollen, veenweide en landgoederen. In het zuiden van de regio kenmerkt het landschap zich door de verwevenheid van het stedelijke gebied met de Oude Rijnzone. In het zuidwesten ligt Holland Rijnland gedeeltelijk in het Hollands Plassengebied, De Duivenvoorde corridor, Het Land van Wijk en Wouden en Het Groene Hart.

De duinen vallen onder de Ecologische Hoofdstructuur en zijn aangewezen als milieubeschermingsgebied. De kwetsbaarheid van het gebied kan hieruit worden afgeleid, maar ook uit de sterke behoefte om de huidige verrommeling van het kleinschalige open landschap tegen te gaan en om zowel de natuur- als de landbouw(bollen)functie in het gebied te versterken. Daarnaast vervullen zee, strand en duinen, de bollenlanden, het veenweide- en het plassengebied een belangrijke recreatieve en toeristische functie.

Nieuwe regio Holland Rijnland

In Holland Rijnland is in 2000 besloten om intensiever te gaan samenwerken. In 2002 is een Programma van Afspraken opgesteld met een uitwerking van de samenwerking tussen (toen nog) SDB en SLR. In de gezamenlijke agenda voor de toekomst is gesteld dat de streek richting wil geven aan zijn eigen toekomst. Uitgangspunt daarbij is dat de randvoorwaarden vanuit landschap, natuur, water en cultuur sturend zijn voor de ontwikkeling van respectievelijk infrastructuur, woningbouw en ruimte voor bedrijven. "Om de kwaliteit van de omgeving te waarborgen is gekozen voor natuur- en landschapswaarden als uitgangspunt voor verdere ruimtelijke ontwikkelingen. Elke nieuwe ingreep in het landschap zal volgens deze afspraak gewogen moeten worden op de gevolgen voor water, milieu, landschap en cultuurhistorisch erfgoed."..... "Belangrijke projecten zijn: het openhouden van achtereenvolgens het Groene Hart, de polders Elsgeest en Hogeweg en het centraal bollencomplex. Verdere maatregelen worden voorgesteld voor landschappelijke inpassingen, regionaal waterbeheer, behoud van de veehouderij in het Groene Hart en de polders Elsgeest en Hogeweg, handhaving bestemmingsplannen buitengebied en de inbedding van cultuurhistorische waarden in het landschap." (Uit: *Programma van Afspraken, Leidse Regio/Duin- en Bollenstreek, nov. 2002*).

Begrenzing

De begrenzing van het gebied wordt bepaald door de gemeenten in het gebied (Hillegom, Lisse, Sassenheim, Warmond, Noordwijk, Noordwijkerhout, Voorhout, Katwijk, Rijnsburg, Valkenburg (KRV), Oegstgeest, Voorschoten, Leiden, Zoeterwoude, Leiderdorp en Alkemade), zie ook kaartje. Deze bestuurlijke begrenzing valt niet geheel samen met de

watersysteembegrenzing. Het duinsysteem en het polder- en boezemsysteem loopt in het zuiden over in het gebied Den Haag-Katwijk en in het noorden op het grondgebied van de provincie Noord-Holland. In het oosten is de begrenzing de scherpe overgang naar de polder de Haarlemmermeer. Het gehele gebied van Holland Rijnland is gelegen binnen het Hoogheemraadschap van Rijnland (die in 2005 volgens de planning is gefuseerd met de waterschappen De Oude Rijnstromen, Wilck en Wiericke en Groot Haarlemmermeer). De gemeenten Wassenaar, Leidschendam-Voorburg en Zoetermeer liggen binnen het stroomgebied van waterschap De Oude Rijnstromen en aan de zuidwestkant ligt het gebied van de Rijnstreek binnen het stroomgebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland. Bij de uitvoering van het programma zal afstemming met de omliggende gebieden plaatsvinden; door de fusie zal deze afstemming worden vergemakkelijkt.

Landschappelijke eenheden

Het grondgebied van de regio Holland Rijnland is voor de gebiedsgerichte aanpak opgedeeld in verschillende landschappelijke eenheden. Deze gebieden kennen allen hun eigen typerende landschapskarakter en dragen bij aan verschillende natuur- en landschapsdoelen. Ze reiken over gemeentelijke, regio- en provinciegrenzen heen, maar zijn afgebakend voor Holland Rijnland. Gezamenlijk staan zij voor de diversiteit van de robuuste groen-blauwe structuur in de nieuwe regio.

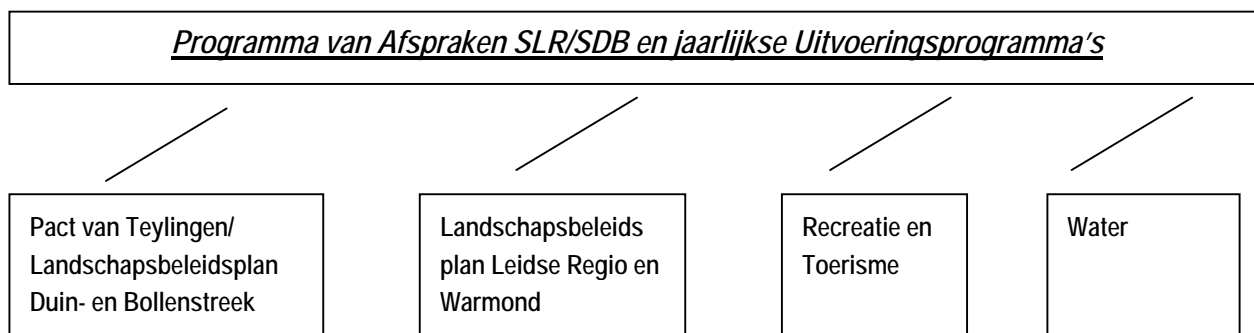
Doel van deze landschappelijke eenheden is om aan te sluiten bij de 'gebiedsconcepten' die de provincie en de Zuidvleugel hanteren. Voor Holland Rijnland zijn de volgende landschappelijke eenheden onderscheiden (zie ook kaartje):

- Duin- en Bollenstreek
- Hollands Plassengebied
- GIOS/Landgoederenzone
- Land van Wijk en Wouden

Beschrijving van de problematiek

Voor dit gebied ligt er een Programma van Afspraken (2002) met jaarlijkse Uitvoeringsprojecten op het gebied van natuur & landschap, verkeer & vervoer, wonen & werken, bollen & glas. Uitgangspunt daarbij is dat de randvoorwaarden vanuit landschap, natuur, water en cultuurhistorie sturend zijn voor de ontwikkeling van respectievelijk infrastructuur, woningbouw en ruimte voor bedrijven. Gekozen is voor groei door slim, intensief, meervoudig en duurzaam gebruik van de ruimte. Ook de afspraak over het marinevliegkamp Valkenburg: wanneer het parlement besluit tot het bebouwen ervan, dan zal de regio zich inzetten voor een duurzame inrichting van het terrein. Inhoudelijk zal de uitvoering zich toespitsen op met name de grote, integrale projecten als As Leiden-Katwijk en Offensief van Teylingen. Het Pact van Teylingen is voorzien van een integraal uitvoeringsprogramma met een looptijd tot 2015. Voorts ligt er een Landschapsbeleidplan voor de Duin- en Bollenstreek met uitvoeringsprogramma gerelateerd aan het Pact van Teylingen. Ook ligt er het Landschapsbeleidsplan Leidse Regio en Warmond met een integrale visie en projectbeschrijvingen. Het leidend principe van het beleidsplan is het beschermen van de landschappelijke ensembles (parels) door deze (letterlijk) in te lijsten.

Hieronder is dit schematisch weergegeven:

De regio Holland Rijnland heeft aldus op een breed vlak een heldere probleemverkenning zowel beleidsmatig (programma van afspraken) als uitvoeringsgericht (uitvoeringsprogramma's) achter de rug. Op grond hiervan zijn samenhangende afspraken gemaakt of kunnen verder worden ontwikkeld en uitgevoerd ten aanzien van doelen, activiteiten en projecten.

Nieuwe ontwikkelingen

In de uitvoering van het beleid in het Landelijk Gebied staat veel te veranderen. Een actueel aandachtspunt daarbij is de recentelijk vastgestelde (Rijks) nota Ruimte met de daaraan gekoppelde Agenda Vitaal Platteland. En vanaf 2007 zal (volgens de huidige planning) het Investeringsbudget voor het Landelijk Gebied (ILG) worden ingevoerd die alle bestaande rijkssubsidieregelingen voor het landelijk gebied zal bundelen (ter vergelijking: als soort van tegenhanger voor het ISV). Ook de SGB zal in het ILG worden opgenomen.

In oktober 2004 zijn de Leidse Regio en de Duin- en Bollenstreek gefuseerd tot Holland Rijnland. De samenwerking dateert echter al van de jaren daarvoor. Merkbaar is dat de samenwerking op inhoud het onderlinge vertrouwen heeft versterkt. Zo kan de regio haar taken beter en efficiënter oppakken en het accent verlegt zich naar regionale taken. Grote integrale projecten als de As Leiden-Katwijk en het Offensief van Teylingen zullen daarbij centraal staan, ook zal er een regionale structuurvisie worden opgesteld, zal de regionale ontwikkelingsstrategie worden opgesteld en zal het grotestedenbeleid regionaal worden afgestemd. Deze regionale ontwikkelingen die in de pas lopen met bovenregionale actuele ontwikkelingen bieden nieuwe kansen voor zowel de regio als de provincie.

Kansen en Bedreigingen

Holland Rijnland behoort tot de westflank van de Randstad. De zuidkant van Holland Rijnland maakt onderdeel uit van het stedelijke hoefijzer van de randstad. Het agrarisch gebied aan de zuidwest kant van de regio is onderdeel van het Groene Hart en het Hollandse Plassengebied. Aan de noordkant vormt Holland Rijnland een groot, open en landelijk gebied. De noordkant is een overwegend agrarisch gebied, met plaatselijk een bijna ongerepte landelijkheid. De ruimte en het overwegend agrarische karakter vormen een sterk contrast met het aangrenzende stedelijke gebied.

Deze kenmerken zijn ook op het hoger schaalniveau van belang. Ook voor de Randstad is zo'n gevarieerd, relatief open gebied van betekenis. Op korte afstand van elkaar treft men zee, strand en duinen, zanderijlandschap, strandwallen (of relictten daarvan) en strandvlakten, het plassen- en veenweidegebied, de droogmakerijen en het estuariumgebied langs de Oude Rijn. Een buitengewoon afwisselend landschap, waar natuur en cultuur letterlijk dicht bij elkaar liggen. Naast gebieden met een overwegend natuurlijke uitstraling, zoals het veenweidegebied en plassengebied, zijn er gebieden met een sterk cultureel karakter, zoals de bollenvelden. Ook is er binnen een relatief korte afstand een grote verscheidenheid aan landschappen te beleven. Deze contrasten en verscheidenheid draagt bij aan de aantrekkelijkheid van het gebied.

In kort tijdbestek is het landschap Holland Rijnland ingrijpend aan het veranderen. Niet de veranderingen zijn het knelpunt als wel de wijze waarop deze hebben plaatsgevonden (en: plaatsvinden). Hierdoor is de ruimtelijke structuur in de streek aan het vervagen.

Probleemanalyse

- 1 Afname van beplantingen
 - afname van landgoedbossen.
 - verstoring relatie landgoed en omringend agrarisch gebied
 - afname van de hagenstructuur (vervangen door verplaatsbare kunststof schermen)
 - verdwijnen van geriefbosjes, bossingels, houtwallen en erfbeplantingen
 - verdwijnen stadsnatuur
- 2 Sluipend verlies aan ruimtelijke kwaliteit
 - omspuiten van gras naar bollengrond.
 - meer ondersteunend glas
 - andere teelten dan bollenteelt
 - recreatieontwikkeling in de binnenduinrand
 - verdwijnen van ecologische verbindingen
 - verdwijnen historische waterlopen
 - verdwijnen historisch geografische structuren
 - verdwijnen open gebied
 - verdwijnen verschillende gebiedspecifieke kenmerken. Door gebiedsvreemde teelten, verdichting door kassen of stedelijke ontwikkeling, herverkaveling en grenscorrecties worden van oudsher grote samenhangende ruimtelijke eenheden geleidelijk versnipperd. De gebiedspecifieke kenmerken van de ruimtelijke concepten in Holland Rijnland (Land van Wijk en Wouden, Landgoederen/GIOS Leiden, Hollands Plassengebied en Duin- en Bollenstreek) vervagen.
- 3 Nivellering in maatvoering
 - verdwijnen van de hagenstructuur
 - verdichting door meer kassen en bedrijfsgebouwen in het open gebied.
 - verloren gaan van belangrijke zichtlijnen.
 - uitbreiding van het stedelijk gebied
- 4 Versnippering en verdwijnen van de samenhang
 - Het verdwijnen van de samenhang door de aanleg van wegen.
 - Het verdwijnen van de samenhang door stedelijke ontwikkeling
- 5 Verdroging/vernatting/waterkwaliteit
 - Het verdrogen van de waterleidingduinen. Afname van vochtige duinvalleien

- De problematiek van de structurele vernatting van de landbouw(bollenteelt)gronden. Samenvattend de roep om het herstel van watersystemen op basis van integrale visie en op korte termijn structurele maatregelen.
 - De problematiek van de bedreigingen van de bodem en (grond)waterkwaliteit o.a. als gevolg van landbouwactiviteiten.
- 6 Recreatie en toerisme
- Beperkte toegankelijkheid van het landelijk gebied
 - Beperkte bereikbaarheid van het landelijk gebied
 - Afkalving van het imago van de streek
- 7 Landbouw
- Aantasting van de arealen bollenteelt en graslanden, waardoor de gewenste vitaliteit voortdurend onder druk staat
 - Schaalvergroting
 - Veroudering van de bestaande glastuinbouw en de belemmeringen om gespecialiseerd glas te concentreren.
- 8 Milieu
- Milieuhandhaving
 - Samenwerking en afstemming gemeenten

Uit de probleemanalyse wordt duidelijk dat het om een groot aantal thema's gaat die nauw met elkaar samenhangen, te weten landschap, landbouw, natuur en milieu, water, recreatie en toerisme.

Thema's, doelen en operationele doelen

Het overkoepelende doel voor de regio Holland Rijnland is de realisatie van een robuust, samenhangend, gevarieerd groen/blauw/geel raamwerk, door:

- behoud en versterken van de ecologische, cultuurhistorische en recreatieve kwaliteiten
- meer ruimte bieden voor de (toekomstige) wateropgave
- beter behoud van schaal en differentiatie in landschappelijke elementen
- verbreden van de landbouw

A. Landschap

Doel

Behoud, herstel en verbeteren van het kenmerkende landschap en investeren in goed wonen, werken en recreëren met een duurzame plaats voor voor flora en fauna. Landschappelijk waardevol gebied door:

1. behouden/verbeteren landschapskarakteristieken (identiteit)
2. samenhangende eenheden

Operationele doelen

- versterking en accentuering van de noord-zuid landschapsstructuur
- tegengaan van verdere verdichting van de open strandvlakten
- aanbrengen kavel en wegbepanting op strandwallen/erfbepanting
- behoud en herstel hagen
- inpassing versturende elementen
- uitplaatsing gebiedsvreemde elementen
- behoud, versterking en herstel van de zichtlijnen

- behoud en versterking van de bufferzones tussen kernen en de overgangen tussen natuur- en cultuurgebieden
 - behoud en herstel waardevolle landschappelijke eenheden en ecologische relaties
 - behoud bollenareaal en graslandareaal
 - bescherming en regeneratie duinen
 - meer aandacht in lokale regionale planvormingsproces voor kwalitatieve woon- en werkomgeving
 - inventarisatie mogelijkheden van aanvullend fiets- en voetpadennet vanuit de woon- en werkomgeving naar de landelijke omgeving
1. aantal hectare verbeterde landschapstypen
 2. aantal hectare behouden/ontwikkelde landschapskarakteristieken

Duin- en Bollenstreek:	Aantallen verbeterde zichtassen Aantallen behouden karakteristieke bollenschuren Aantal km gerealiseerde laanbeplanting Verminderen aantallen illegale bouwwerken/gebouwen
Veenweide gebied:	Aantallen verbeterde zichtassen Aantal ha grasland/karakteristieke verkaveling Aantallen historische waterlopen Verminderen aantallen illegale bouwwerken/gebouwen Aantallen behouden karakteristieke boerderijen (voor veenweide) Aantallen groene diensten
GIOS Leiden/MAL:	Aantallen verbindingen Goede werkende knooppunten/transferia Aantallen verkeersluwe recreatieve routes Aantallen te bereiken recreatiegebieden vanuit stedelijk gebied Aantallen goed toegankelijke recreatiegebieden vanuit stedelijk gebied
Hollands Plassengebied:	Aantallen recreatieve routes (fiets- wandel- en vaar-) Goed werkende knooppunten/transferia Aantallen recreatieve aanlegsteigers Aantallen visplekken Aantallen picknickplekken

B. Landbouw/handel

Bloembollencomplex

Doel

Vitaal en duurzaam bollencomplex

Operationele doelen

- behoud bollenteeltareaal
- realiseren duurzame teelt via watersysteembenadering
- weren van gespecialiseerde glastuinbouw (met uitzondering van de concentratiegebieden)
- realiseren van wisselteelten
- diversificatie
- bevordering van grootschaligheid
- uitplaatsing van gespecialiseerde glastuinbouw in centrale bollengebied

C. Glastuinbouw

Doel

Behoud en versterking gespecialiseerde glastuinbouw in Rijnsburg en Valkenburg

Operationele doelen

- Vernieuwing, revitalisering en verdichting van bestaande glastuinbouwcomplexen Valkenburg/Rijnsburg

D. Recreatie en toerisme

Doel

Behoud en versterking van recreatief-toeristische sector

1. meer aanbod van recreatieve mogelijkheden (inclusief beheer)
2. meer routes binnen 'robuuste' verbindingzones
3. betere toegankelijkheid van het landelijk gebied
4. meer combinaties van (extensieve) recreatieve routes met groene en blauwe functies

Operationele doelen

- aantallen recreatieve voorzieningen
- aantallen gerealiseerde transferia/knooppunten
- aantal gecombineerde functies en verbindingen
- realiseren van fijnmazig netwerk van voet- en fietspaden
- aantal km gerealiseerde fietspaden
- aantal km gerealiseerde wandelpaden
- aantal km vaarwegen (+ voorzieningen) geschikt gemaakt voor recreatie
- toename aantallen gebruikers van recreatieve voorzieningen
- zie landschap en bollencomplex

E. Natuur

Doel Investeren in natuur : natuurontwikkeling, ecologische verbindingen en verbeteren bestaande natuur , verbeteren kwaliteit door zelf beheer(oeverbeheer/houtwallen/spuitvrije zones)

1. realisatie (P) EHS
2. toename diversiteit aan natuurypen en aantallen soorten planten en dieren
3. bevorderen van de stadsnatuur

Operationele doelen

- Realiseren ecologische verbindingen (uit Streekplan Zuid-Holland West):
 1. Keukenhof-duinen en Nieuw Leeuwenhorst-duinen
 2. Overige zoals langs Gooweg naar Offem en naar Kleiweg-west en v.d. Bergstichting
 3. Natte verbindingen(Leidse trekvaart, Dinsdagse wetering naar Kagerplassen, Steengrachtkanaal, oeverzone met rietkraag langs Kagerplassen
- Realiseren hydrologische Bufferrandzone De Zilk/Ruigenhoek
- Natuurontwikkeling binnenduintrand langs Duinweg, Kapelleboslaan, Vogelaarsdreef (o.a. herinrichting terreinen voormalig pompstation Langeveld en eigendommen Zuid-Hollands Landschap)
- Verbetering natuurkwaliteit landgoederen(keukenhof/Leeuwenhorst) -instandhouding en verbetering waardevolle graslanden

- uitwerking natuurvriendelijk beheer van oevers en houtwallen
- hogere score op basis van de stadsnatuurmeetnet
- toename soorten en aantallen planten, dieren en natuurtypen

F. Water

Doel

Herstel en toepassen van hydrologische systemen voor herstel en ontwikkeling van landbouw, natuur en wonen, waaronder bestrijding van de verdroging.

1. minder wateroverlast
2. meer water van goede kwaliteit
3. minder bodemdaling
4. minder verdroging

Operationele doelen

- Toepassen watersysteembenadering/ontwikkelen watervisie voor ruimtelijke ontwikkeling
- Beperken waterwinning in Luchterduinen ten behoeve van herstel vochtige duinvalleien en aanleggen hydrologische bufferzone tussen duinen en bollenlanden De Zilk
- Herstel ontwateringsdiepte op bollenteeltterreinen door treffen structurele maatregelen De Zilk (in combinatie met hydrologische bufferzone)
- Herstel waterkwaliteit polder- en boezemwateren
- Monitoring grondwaterstandsverloop door aanleggen specifiek (grond)waterstandsmeetnet
- Aantal ha gerealiseerde calamiteitenberging
- Aantal ha gerealiseerde boezemoppervlakte (piekwaterberging)
- Toename aantal ha gebied waar verdroging wordt bestreden
- Toename aantal ha gebied met verhoging waterpeilen
- Toename aantallen gemeenten met uitgevoerde rioleringsplannen
- Meer combinaties met andere functies (integrale oplossing)

G. Milieu

Doel

Het bereiken van een duurzame bloembollenteelt en landbouw

Operationele doelen

- Vermindering van de milieubelasting bodem en grond- en oppervlaktewater
- Zie verslag doelgroepbeleid 2000 pm Nader onderzoek naar gebiedspecifieke aanpak
- Bevorderen biologische teelt
- Bevorderen biologische landbouw

H. Cultuur

Doel

Versterken cultuurhistorische identiteit door:

1. behoud en herstel herkenbaarheid en toegankelijkheid waardevolle cultuurhistorische en landschappelijke elementen
2. behoud en herstel van het culturele erfgoed
3. meer behoud 'in situ' van archeologische vondsten

Operationele doelen

- Aantal behouden en herstelde cultuurhistorische en landschappelijke elementen

- Toename aantal toegankelijke cultuurhistorische en landschappelijke elementen

I. Proces

Doel

Totstandbrengen van een gebiedsdekkend programma Holland Rijnland op basis van nadere uitwerking van ontbrekende elementen en op basis van oefening en jaarlijkse evaluatie

Operationele doelen

- Bepalen referentieniveau (nul meting)
- Kwantificeren doelen en operationele doelen via onderzoek
- Bepalen organisatie/werkwijze

2. Uitvoeringsprogramma

Zoals reeds in de inleiding aangegeven bestaat het gebiedsprogramma Holland Rijnland uit twee onderdelen:

1. het gebiedsplan
2. het uitvoeringsprogramma

In hoofdstuk 1 is het gebiedsplan beschreven. Het gebiedsplan schetst het beleidsmatige kader van Holland Rijnland waarbinnen de projecten passen. In hoofdstuk 2, het uitvoeringsprogramma, worden deze projecten vervolgens geprogrammeerd. Zie bijlage 2 voor de geprogrammeerde projecten.

Programmeren van projecten

Er is besloten om de volgende op uitvoering gerichte projecten te programmeren:

- Projecten Offensief van Teylingen
- Projecten ter verbetering herkenbaarheid en structuur van het zanderijen landschap: erfbeplanting, haagbeplanting, laanbeplanting, houtwallen en bossingels
- Kwaliteitsverbetering Ghoybos
- Masterplan Aaneenschakeling Landgoederen

Selectiecriteria voor programmering:

1. Het betreffen op uitvoering gerichte projecten binnen de looptijd van het SGB programma; uitvoerbaarheid binnen 1-3 jaar2. De geprogrammeerde projecten zijn concreet3. Voor de geprogrammeerde projecten is de cofinanciering bekend4. Een partij is verantwoordelijk voor de uitvoering van het project (projectleider)

Overige opmerkingen

- Er wordt gekozen voor een beperkt aantal projecten om de slagingskans zo groot mogelijk te maken
- Het gaat hier om een subsidie van in het gunstigste geval 75 % van de totale kosten. Er moet dus voor elk project additionele geldstromen worden aangewend.
- Aan het eind van 2005 zullen provincie en regio het SGB-gebiedsprogramma en uitvoeringsprogramma evalueren en eventueel bijstellen. Er is dan ook ruimte om nieuwe projecten toe te voegen voor de SGB periode 2006.
- Dit zijn projecten die, naar verwachting, passen in de SGB-subsidiecategorieën* voor 2005
- Er wordt gekozen voor een beperkt aantal projecten om de subsidie niet te veel te versnipperen

* Elk voorjaar neemt de provincie Zuid-Holland een besluit ten aanzien van het openstellen van de subsidiecategorieën voor dat specifieke jaar.

Gebiedsprogramma Holland Rijnland

SGB 2005 - 2007

Legenda

- Grens plangebied
- Provinciegrens
- Gemeentegrens

Holland Rijnland

NOORD

0 4 8 12 km

BIJLAGE 2: UITVOERINGSPROGRAMMA

Tabel 1. Landschap

Hoofddoelstelling	Operationele doelen (2005-2007)		Activiteiten in periode 2005 - 2007									
	(uitvoeringsprogramma)		(uitvoeringsprogramma)									
Concrete projecten	outputindicator	omschrijving	fase project + projectverantwoordelijke	actie in 2005		actie in 2006 - 2007	subsidie-categorie SGB	kosten in euro's	refinanciering	% SGB	absoluut bedrag SGB 2005	
A. Landschap Behoud, herstel en verbetering van het kenmerkende landschap gekoppeld aan investeren in goed wonen, werken en recreëren met een duurzame plaats voor flora en fauna.												
Concrete projecten die voldoen aan de selectiecriteria (zie hoofdstuk 2)												
I. Herkenbaarheid zandrijen-landschap - relicten strandvlakten-landschap												
Stimuleringsfonds Erfbeplantingen	2.2 toename areaal behoud, herstel ontwikkeling cultuurhistorische waarden	Aanleg herstel van erfbeplanting	uitvoering, regio Holland Rijnland	uitvoering project, evaluatie voortgang eind 2005		uitvoering project + jaarlijkse evaluatie	17d	30.000	Duin- en Bollenstreek gemeenten	50%	15.000	
Stimuleringsfonds Haagbeplantingen	2.2 toename areaal behoud, herstel ontwikkeling cultuurhistorische waarden	Aanleg herstel van hagen	uitvoering, regio Holland Rijnland	uitvoering project, evaluatie voortgang eind 2005		uitvoering project + jaarlijkse evaluatie	17d	30.000	Duin- en Bollenstreek gemeenten	50%	15.000	
Stimuleringsfonds Regionale Laanbeplantingen	2.2 toename areaal behoud, herstel ontwikkeling cultuurhistorische waarden	Aanleg herstel van laanbeplantingen	uitvoering gemeenten Duin- en Bollenstreek	uitvoering project, evaluatie voortgang eind 2005		uitvoering project + jaarlijkse evaluatie	17d	248.684	PZH, Duin- en Bollenstreek gemeenten	52 %	130.620	
Stimuleringsfonds Bossingels en Houtwallen	2.2 toename areaal behoud, herstel ontwikkeling cultuurhistorische waarden	Aanleg herstel van houtwallen en bossingels	uitvoering, regio Holland Rijnland	uitvoering project, evaluatie voortgang eind 2005		uitvoering project + jaarlijkse evaluatie	17d	40.000	Duin- en Bollenstreek gemeenten	50 %	20.000	
2. Module Vinkveldpolder Herstel van zichtlijnen in het karakteristieke bospgebied in en om Noordwijk	herstel van zichtlijnen/ maatregelen toegankelijkheid en gebruik landelijk gebied		definitiefase, projectleider gemeente Noordwijk (= trekker)	verloop project + mogelijkheden subsidie in evaluatie eind 2005.		uitvoering project op onderdelen + jaarlijkse evaluatie	17b	4,5 mln	gemeenten provincie	nvt		
3. Module Trappenberg/Kloostercrenau verzachten scherpe grens tussen landaan- en weideland in Rijnsburg Voorhout	groene inpassing van uitbreidingsbehoefte glas/ maatregelen toegankelijkheid en gebruik landelijk gebied		definitiefase, projectleider gemeente Rijnsburg (= trekker)	verloop project + mogelijkheden subsidie in evaluatie eind 2005.		uitvoering project op onderdelen + jaarlijkse evaluatie	17b	1 mln	gemeenten provincie	nvt		
4. Module Keukenhof ontwikkeling keukenhof volgens beleidsplan Keukenhof/bestemmingsplan Lisse.	maatregelen toegankelijkheid en gebruik landgoederen en omliggend landelijk gebied, recreatief gebruik stimuleren		ontwerpfase, projectleider Keukenhof (= trekker)	verloop project + mogelijkheden subsidie in evaluatie eind 2005.		uitvoering project op onderdelen + jaarlijkse evaluatie	17	1 mln	gemeenten provincie	nvt		
5. Module ruïne van Teylingen, zichtbaar maken van de ruïne van Teylingen	ontrommelen directe omgeving ruïne van Teylingen zodat deze weer goed zichtbaar wordt/ maatregelen toegankelijkheid en gebruik landelijk gebied	verwijderen verstorende elementen/ creëren van zichtlijnen	definitiefase projectleider gemeente Voorhout (= trekker)	verloop project + mogelijkheden subsidie in evaluatie eind 2005.		uitvoering project op onderdelen + jaarlijkse evaluatie	17b	nog niet bekend	gemeenten provincie	nvt		
6. Fietspad Rijngeest doortrekken fietspad vanaf landgoed Easdegeest via Rijngeest naar nieuw landgoed Rijnfront	vergroten recreatieve toegankelijkheid van natuur, bos en landschap van de landgoederen Easdegeest en Rijngeest, Rijnfront/ aangeven aantal ha met maatregelen t.b.v. toegankelijkheid en gebruik landelijk gebied	aanleg fietspad	ontwerpfase projectleider regio Holland Rijnland (= trekker)	verloop project + mogelijkheden subsidie in evaluatie eind 2005.		uitvoering project + jaarlijkse evaluatie	17b	92.000	gemeenten provincie	nvt		
7. Fietschakel Ter Wadding doortrekken fietspad ten westen van landgoed ter Wadding ter verbetering bereikbaarheid	vergroten recreatieve toegankelijkheid en bereikbaarheid van landgoed Ter Wadding aangeven aantal ha maatregelen t.b.v. toegankelijkheid en gebruik landelijk gebied	aanleg fietspad groene inpassing en extra aansluitingen wandelpaden	ontwerpfase projectleider regio Holland Rijnland (= trekker)	verloop project + mogelijkheden subsidie in evaluatie eind 2005.		uitvoering project + jaarlijkse evaluatie	17b	134.000	gemeenten provincie	nvt		
8. Kwaliteitsverbetering Ghoibos verbetering toegankelijkheid en recreatieve waarde Ghoibos. Ontwikkelen Ghoibos als recreatieve schakel naar het Groene Hart	vergroten recreatieve toegankelijkheid Ghoibos aangeven aantal ha maatregelen t.b.v. toegankelijkheid en gebruik landelijk gebied	creëren van zichtlijnen, aanleg fietspad groene inpassing en extra aansluitingen wandelpaden	tot 2005 gemeente Alkemade Vanaf 2005 PZH	verloop project + mogelijkheden subsidie in evaluatie eind 2005.		uitvoering project in 2 fasen + jaarlijkse evaluatie	17b	400.000	gemeenten Alkemade + Loosdrecht provincie	50 %	200.000	

- 1) vast te stellen bij activiteit 'nulmeting'
- 2) waarde ten opzichte van actuele situatie
- 3) project is gestart in 2000 en reeds gefinancierd door SCM2000
- 4) vaststelling in project Planontwikkeling parkzone Oude Rijn
- 5) Moet voor activiteiten in de periode 2002-2005 nog worden vastgesteld, maar is in totaal gemiddeld 50%

Tabel 5. Water

Hoofddoelstelling per thema en subthema's	Operationele doelen (2001-2005) (uitvoeringsprogramma)		Activiteiten in periode 2001-2005 (uitvoeringsprogramma)											
		IPO-code	Omschrijving onderzoek, planvorming en/of maatregelen	2001	kosten (NLG)	2002 - 2005	kosten (NLG)	subsidie-categorie SGB	% 3)	subsidie-categorie POP	%	subsidie-categorie ANDERE	%	Co-financiering
E. Water Herstel hydrologische systemen voor natuur, landbouw en wonen, inclusief bestrijding verdroging.														

1) Vast te stellen bij het project 'Waterkanskaart en visie op toekomstig waterbeheer'
 2) Vast te stellen bij activiteit 'Nulmeting'
 3) Moet voor activiteiten in de periode 2002-2005 nog worden vastgesteld, maar is in totaal gemiddeld 50%

Tabel 6. Milieu

Hoofddoelstelling per thema en subthema's	Operationele doelen (2005-2007) (uitvoeringsprogramma)		Activiteiten in periode 2005-2007 (uitvoeringsprogramma)											
	Omschrijving	IPO-code	Omschrijving onderzoek, planvorming en/of maatregelen	2001	kosten (NLG)	2002 - 2005	kosten (NLG)	subsidie- categorie SGB	% 2)	subsidie- categorie POP	%	subsidie- catego- rie ANDE RE	%	Co- finan- cierin- g
F. Milieu														

1) Wordt bepaald in onderzoek 'Gebiedsgerichte milieudoelen per doelgroep'
 2) Moet voor activiteiten in de periode 2002-2005 nog worden vastgesteld, maar is in totaal gemiddeld 50%
 3) Provinciale stimuleringsgelden van Beleidsplan Milieu en Water (2000)

Tabel 7. Cultuur

Hoofddoelstelling per thema en subthema's Concrete projecten	Operationele doelen (2005-2007) (uitvoeringsprogramma)		Activiteiten in periode 2005-2007 (uitvoeringsprogramma)											
	outputindicator	omschrijving	fase project + projectverantwoor- delijke	actie in 2005		actie 2006-2007		subsidie- categorie SGB	kosten in euro's	cofinancierin- g	% SGB	absoluut bedrag SGB 2005		
G. Cultuur Het behouden, beschermen en herstellen van het culturele erfgoed														
Concrete projecten die voldoen aan de selectiecriteria (zie hoofdstuk 2)														
1. Behoud en Herbestemming Bollenschuren	2.2 aantal maatregelen t.b.v. behoud, herstel en ontwikkeling cultuurhistorische waarden	dmv bescherming of herbestemming bollenschuren behouden	uitvoering Museum De Zwarte Tulp	uitvoering project, evaluatie voortgang eind 2005		uitvoering project+ jaarlijkse evaluatie		17d	36.000	PZH, Holland Rijnland	33,3333	12.000		

1) Vast te stellen in activiteit 'Nulmeting'

2) Moet voor activiteiten in de periode 2002-2005 nog worden vastgesteld, maar is in totaal gemiddeld 50%

3) totaal circa 65 ha t/m 2004

